



ОБЩИНА БОРОВО

ОБЛАСТ РУСЕ

7174 гр. Борово, ул. "Н. Вапцаров" № 1а; e-mail: borovo@borovo.org

ЦЕНТРАЛА ☎ 08140 / 22 53, 22 29; 0893 352 888 ФАКС 📠 0817 / 7 17 74

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА БОРОВО (2017-2019)

2017 г.

Съдържание

1.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	3 стр.
2.	АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ГОТОВОСТТА НА ОБЩИНАТА И НА ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДДРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ.....	5 стр.
3.	ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА.....	7 стр.
4.	СТРАТЕГИЧЕСКИ, ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И МЕРКИ.....	8 стр.
5.	КООРДИНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА	16 стр.
6.	ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.....	16 стр.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Разработването на Стратегията цели да се определят приоритетите в развитието на системата за предучилищното и училищното образование в общината, целите и мерките за тяхното реализиране и да се ангажират отговорните за това институции.

В основата на Общинската стратегия стои „Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борово“ приет от Общински съвет Борово и утвърдената Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Област Русе 2017-2019 година.

1.1. Нормативни изисквания

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на Община Борово е разработена в изпълнение на разпоредба на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО, обн. ДВ бр. 79 от 13.10.2015 г.) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (НПО, приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г.).

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците (обща и допълнителна), която институциите (детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена) в системата на предучилищното и училищното образование (СПУО) осигуряват, е неразделна част от самостоятелно разработени и прилагани цялостни политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;

- утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях

- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици и цели да осигури:

- съответствие с индивидуалните им потребности
- подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;
- осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близко до мястото, където живее и учи.

В съответствие с постановката на чл. 174, ал.1 от ЗПУО осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в СПУО трябва да се осъществява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Според чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование.

Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от *ЗПУО*, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на детето и ученика.

Чл. 177, ал. 1 от *ЗПУО* и чл. 4, ал. 1 от *Наредбата за приобщаващото образование* определят два вида подкрепа за личностно развитие – обща и допълнителна.

Обща подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от <i>ЗПУО</i>	Допълнителна подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от <i>ЗПУО</i>
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.
<ol style="list-style-type: none"> 1. екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на <i>ЗПУО</i>; 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 5. консултации по учебни предмети; 6. кариерно ориентиране на учениците; 7. занимания по интереси; 8. библиотечно-информационно обслужване; 9. грижа за здравето; 10. осигуряване на общежитие; 11. поощряване с морални и материални награди; 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 14. логопедична работа. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; 5. ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. <p>Съгласно чл. 81 от <i>Наредба за приобщаващо образование</i>, допълнителната подкрепа е:</p> <ul style="list-style-type: none"> – краткосрочна (минимум 1 учебна година, максимум – до края на етап на обучение) – дългосрочна – повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение.

Основен принцип на *Закона за предучилищното и училищното образование* е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от *ЗПУО* – в домашни или болнични условия.

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ГОТОВНОСТТА НА ОБЩИНАТА И НА ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ.

2.1. Състояние на общинската мрежа от образователни институции за учебната 2016/2017 г.

2.1.1. Предучилищно обучение:

На територията на Община Борово функционира една детска градина с два филиала в селата – Г.Абланово и Обретеник. Общият брой на децата в детското заведение е 96, разкрита е една яслена група в град Борово.

Детска градина	Брой деца	Деца със СОП	Педагогически специалисти	Непедагогически персонал
ДГ „Славейче“ гр. Борово	96	0	8	13.5
Общо:	96	0	8	13,5

2.1.2. Начално и основно образование:

През учебната 2016-2017 година образователната система в Община Борово обхваща 3 основни училища – в град Борово, село Обретеник и село Г.Абланово.

В ОУ „Св. Кл.Охридски” – гр. Борово за учебната 2016/2017г. са записани и се обучават 119 ученици в дневна форма на обучение (ДФО). Образование получават 7 ученици със специални образователни потребности (СОП).

В ОУ „Хр.Ботев” – с. Г.Абланово за учебната 2016/2017г.се обучават 38 ученици в дневна форма на обучение от тях 20 са на целодневно обучение.

В ОУ „П.Р.Славейков” с. Обретеник за учебната 2016/2017г. са записани и се обучават 116 ученици като 52 от тях са самостоятелна форма на обучение (СФО) и 84 са в дневна форма на обучение (ДФО).

Училища	Бр. ученици в ДФО*	Брой ученици в ИФО*	Брой ученици в СФО*	Брой ученици ЗФО*	Общ брой ученици	Ученици със СОП*	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
ОУ „Св. Кл. Охридски” гр. Борово	119	0	0	0	119	7	15	6
ОУ „П.Р.Славейков” с. Обретеник	84	0	32	0	116	0	10	5,5
ОУ „Христо Ботев” с. Горно Абланово	38	0	0	0	38	0	7	3,5
Общо:	241	0	32	0	273	7	32	15

ДФО – дневна форма на обучение

ИФО – индивидуална форма на обучение

СФО – самостоятелна форма на обучение

ЗФО – задочна форма на обучение

СОП – специални образователни потребности

2.1.3. Ученици със специални образователни потребности (СОП)

В Община Борово не функционират Центрове за подкрепа за личностно развитие или специализирани обслужващи звена по ЗПУО. За провеждане на ефективно и качествено професионално обучение на учениците със СОП са осигурени необходимите условия: назначен е учител, който отговаря на нормативните изисквания, има необходимия опит и непрекъснато повишава професионалната си квалификация; оборудвани са модерни и функционални учебни кабинети и работилници; прилагат се съвременни методи и форми на работа, съобразени със СОП на учениците; използват се подходящи дидактически материали и технически средства при провеждане на учебните занятия.

Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане. Работата с учениците със специални образователни потребности се организира в училището – в тяхната образователна среда. В началото на учебната година броя на учениците със СОП е бил четири, а в края е седем ученици. През учебната 2016-2017 година учениците със специални образователни потребности на ресурсно подпомагане са от групите на:

- ученици с обучителните трудности – 4;
- Детската церебрална парализа (ДЦП) - 1;
- Ученици с аутизъм – 2.

На учениците в системата на училищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е съобразена с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на учениците и на децата със специални образователни потребности в училището разполага с обособен кабинет за ресурсно подпомагане, оборудван е с компютър, специални учебно-технически средства. Изградена е достъпна архитектурна среда и социално-битови условия, екип за комплексно педагогическо оценяване, индивидуални програми за обучение, подходящи информационни и комуникационни технологии за обучение.

2.2. Други институции и доставчици на социални услуги в Община Борово

Всички институции в системата на образованието и подкрепата на личностно развитие си взаимодействат с Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, МКБППМН – гр. Борово, Детска педагогическа стая към Районно управление – гр. Бяла и читалища.

Община Борово има добри традиции в областта на културата. Духовният живот е съсредоточен в 7 читалища, едно от които в град Борово и 6 в селата Волово, Брестовица, Обретеник, Екзарх Йосиф, Батин и Горно Абланово регистрирани по Закона за народните читалищата. Тези културни институции съхраняват, развиват, популяризират и осъществяват културната дейност на общината, разпространяват културната дейност от всички етноси. Като институции с дълбок корен в местната култура и дух, читалищата имат значим исторически принос и потенциал за съвременното развитие. Към всички читалища има общодостъпни библиотеки.

Всяка година Община Борово съвместно с НЧ „Искра – 1898“ организират Фолклорният фестивал «От Дунав до Балкана», който се провежда в два дни в Седмицата, посветена на празника на Община Борово – 5 септември. Фестивалът събира хиляди самодейци от цяла България. Фестивала е един от малкото в страната, който има категория за хора в неравностойно положение, в която вземат участие лица с увреждания и деца и младежи, настанени в специализирани институции.

Община Борово, съвместно с НЧ“Искра - 1898“ –гр. Борово организира мероприятия за стимулиране творческата изява на децата в дейности, в които те участват, водени от вътрешно убеждение; организиране и провеждане на детски изложби, игри, конкурси, състезания, концерти. Предоставя се възможност на децата и учениците да развият своите интереси в областта на музиката, танците и изобразителното изкуство.

Център за обществена подкрепа – гр. Борово е социална услуга, която се извършва от Община Борово, като делегиран доставчик на социалната услуга. Център за обществена подкрепа (ЦОП) - гр. Борово е с капацитет 40 потребители. За периода на съществуването си до момента, ЦОП гр.Борово се утвърждава, като пространство за социална и психологическа подкрепа към децата и семействата от общността. По време на предоставянето на социални услуги, екипът на ЦОП гр.Борово работи за гарантиране на устойчивост на предоставяните услуги, с което дава своя принос за повишаване на благосъстоянието на децата и семействата им. Търси се цялостен подход към посрещане нуждите на семействата, предоставят се качествени социални услуги в мултидисциплинарен екип, развива се мрежа за подкрепа, инвестира се в дългосрочна положителна промяна и преодоляване на житейски трудности. По време на предоставяне на съответните услуги в ЦОП гр.Борово, децата и техните семейства получават професионално съдействие и подкрепа, ориентирано към индивидуалните им потребности и съобразени с индивидуалния плана за работа от специалистите в Центъра. Паралелно с провеждането на индивидуални сесии с потребителите и техните семейства се реализират и множество работни, вътрешно екипни срещи и планирани срещи на мултидисциплинарния екип, съвместно с детето, родител и представител на ДСП/ОЗД.

Основните цели на работа са превенция от отпадане на децата от училище: децата получават съдействие за получаване на образование, за развиване на творческите способности; децата със СОП се включват в групови дейности, оказва им се помощ да се впишат в социалната среда; провеждат се информационни срещи и обучения за деца, родители и учители по теми, свързани с проблемното поведение и неговото коригиране и др.; прави се оценка на риска; оценка на родителския капацитет; оказва се психологическа и педагогическа подкрепа на деца, жертви на насилие, работи се активно с деца с агресивно поведение.

3. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Ключовите предизвикателства в периода на първата Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борово са свързани с прехода към нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик, изразени в нова нормативна уредба.

Успешното прилагане в практиката на духа, организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование поставят следните предизвикателства:

3.1. Нормативните промени изискват преобразуване на институции, дава се възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите. Тези многопосочни промени следва да се осъществят по начин, който осигурява непрекъснатост на грижата за децата и учениците и институциите да получат необходимата подкрепа в преходния период.

3.2. Новите задачи на институциите и на педагогическите специалисти изискват нови компетентности, нов поглед на педагогическите специалисти върху собствената им работа. В училищата и детските градини са необходими и нови специалисти, с които ще се разшири и

кръгът на участниците в екипната работа, която е основен подход в приобщаващото образование.

3.3. Реформата в предучилищното и училищно образование е свързана и с промени във финансирането на дейностите за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците.

3.4. Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.

4. СТРАТЕГИЧЕСКИ, ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ И МЕРКИ

4.1. Стратегическа цел

В периода 2017-2019г. на първата Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците стратегическата цел е да се осигурят ключовите фактори и ресурси за успешен старт в осигуряването в образователните институции на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

4.2. Оперативни цели и основни мерки:

4.2.1 Оперативна цел 1: Осигуряване на процес и среда на учене, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

4.2.1.1 Мярка 1: Осигуряване на качествено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.

- Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците;

- Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващо образование);

- Ранно оценяване от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца - извършва се съгласно глава втора, раздел I на Наредба за приобщаващото образование (чл. 8 до чл. 11);

- Прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчния брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.

4.2.1.2 Мярка 2: Прилагане в образователните институции на методи и подходи за ефективна работа с децата и учениците с обучителни трудности във формите за обща подкрепа за личностно развитие (чл. 20, 23 - 26 от Наредба за приобщаващото образование). Организиране в училищата на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети.

- Организиране в училищата и детските градини на логопедична работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения (чл. 21 от Наредба за приобщаващото образование);

- Постигане на социални умения чрез атрактивни за децата и учениците интерактивни подходи и техники;

- Осигуряване на допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма;

- Организиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в център за подкрепа за личностно развитие съгласно чл. 37 от Наредба за приобщаващото образование – настаняване на ученици, осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците, провеждане на консултации по учебни предмети и

индивидуална работа, организиране и провеждане на занимания по интереси, работа с родители.

4.2.1.3 Мярка 3: Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с новата нормативна уредба – ЗПУО и Наредба за приобщаващото образование – разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките.

- Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа – чл. 188 и 189 от ЗПУО, чл. 132 от Наредба за приобщаващото образование;

- Взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряването или не на оценките на ЕПЛР или извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи – чл. 190, ал. 3 от ЗПУО;

- Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо- физическите особености и индивидуалните потребности на ученика;

- Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП;

- Прилагане на ефективни подходи и педагогически и психологически техники за работа с деца и ученици с разстройства на речта, дефицит на внимание, нарушена концентрация на вниманието и хиперактивност, с аутизъм;

- Поведенчески интервенции за деца с хиперактивно поведение. Системи за поведенческо управление;

- Осигуряване на необходимите рехабилитации на децата и учениците със СОП – психо-социална, на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения, кинезитерапия;

- Използване на нормативните възможности за формиране на специални групи в училищата и детските градини при условията на чл. 194 от ЗПУО;

- Осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, вкл. и професионална подготовка за учениците със СОП.

4.2.1.4 Мярка 4: Дейности в образователните институции и между всички компетентни институции за предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.

- Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата;

- Училищата и детските градини разработват, според своята специфика, дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40, ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование);

- Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училища и по общини;

- Запознаване и прилагане на нови подходи за справяне с гневните изблици и напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение, проучване и установяване какво се крие зад проблемното поведение на децата;

- Формиране у децата и учениците на умения за общуване чрез използване на игрови методи и техники;

- Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството;

- Въвеждане в образователните институции на използването на посредник при решаване на конфликти в училище като начин за въздействие върху вътрешната мотивация на децата и учениците (чл. 43 от Наредба за приобщаващото образование);

- Въвеждане в училищата на практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава) като начин за въздействие върху вътрешната мотивация (чл. 46 от Наредба за приобщаващото образование);

- Обобщаване и анализ на данни на областно ниво за наложените санкции на учениците по класове и видове санкции за учебна година.

- Повишаване на информираността на родителите относно изискванията на Наредбата за приобщаващото образование за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции;

- Използване на възможностите на програмите на детските градини и училищата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование да определят и утвърждават спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности (чл. 16, ал. 1 от Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование);

4.2.1.5 Мярка 5: Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.

- Организиране на училищно и общинско ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП;

- Организиране на различни празници и състезания - на класно, училищно или общинско ниво;

- Организиране на културни събития в общините с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти;

- Организиране на публични изяви на групите за извънкласни дейности по проекта BO05M2OP001-2.004 - 0004 – Твоят час – фаза 1;

- Областен фестивал, концерт или друга форма за изява на деца със СОП, придружен с изложба и/или базар, по повод 3 декември – Международен ден на хората с увреждания.

4.2.1.6 Мярка 6: Дейности на образователните институции и общините за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците на училищно, общинско и областно ниво.

- Прилагане на гъвкави форми за работа с даровити деца и ученици в ЦПЛР. Организиране на летни клубове по интереси за деца от 8 до 18 години (временно действащи групи през ваканциите по чл. 32, ал. 1, т. 3 от Наредба за приобщаващото образование);

- Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби, съобразно чл. 130 от Наредба за приобщаващото образование;

- Подкрепа за таланти деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби (по общини);

- Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво при постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието, при класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, при прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи (чл. 64 и 65 от Наредба за приобщаващото образование).

4.2.1.7 Мярка 7: Дейностите по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие.

- Дейности по професионално ориентиране в училищата чрез игри, директно наблюдение и пряк контакт с хора от различни професии;

- Организиране на „Панорама на средното образование“, съвместно с Център за кариерно ориентиране - по общини или на областно ниво;

- Организиране по общини на „Ден на кариерното ориентиране“;
- Провеждане в училищата, осъществяващи професионално обучение, на седмица на професиите (напр. открита сцена, където ученици от различни професии да предложат различни дейности по изучаваните професии);
- Организиране на кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, Училищно настоятелство, Обществен съвет - на училищно, общинско и областно ниво;
- Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование.

4.2.1.8 Мярка 8: Предотвратяване напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система.

- Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори и за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа (чл. 78 от Наредба за приобщаващото образование);

- Водене на общинско равнище на Регистър на децата и учениците в риск;
- Проучване по общини на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства;
- Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение;
- Годишен анализ на областно ниво на процесите по напускане и реинтегриране на ученици в образователната система;
- Разширяване на обхвата и ефективността на целодневната организация на учебния ден;
- Мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени (чл. 131 от Наредба за приобщаващото образование).

4.2.1.9 Мярка 9: Познание от страна на общините и образователните институции и използване на възможностите на Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

- Разширяване на възможностите за включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование, с цел изграждане на знания, умения и нагласи, необходими през целия живот;
- Разширяване на въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във всички части на учебния план и начини и форми посочени в глава трета на Наредба 13, вкл. и в предучилищното образование.

4.2.2 Оперативна цел 2: Осигуряване на качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

4.2.2.1 Мярка 1: Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Разширяване на психологическото обслужване на потребностите на децата и учениците и на обхвата на училища и детски градини, в които с децата и учениците работят, педагогически съветници и психолози в изпълнение на чл. 4, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 11 и 12 от Наредба № 12 за професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Осигуряване на необходимия брой логопеди и рехабилитатори на слуха и говора, в изпълнение на чл. 4, ал.4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 13 и 14 от Наредба № 12 за професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

- Взаимодействие между образователните институции и общините за съвместно ангажиране на специалисти от общинските социални предприятия.

- Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочно допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности по начините, определени от нормативната уредба - назначени в училището и в детската градина, от ЦПЛР на общината или от РЦПППО съобразно чл. 283, ал. 3 до 7 от ЗПУО, чл. 72, 124 и 129 от Наредба за приобщаващото образование;

- Развитие на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелката (чл. 114 от Наредба за приобщаващото образование);

- Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности (ЦОП, ЦСРИ, ЦНСТ, Дневни центрове) в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

4.2.2.2 Мярка 2: Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

- Провеждане на обучения на училищно, общинско и на областно ниво (от РУО и РЦПППО) за учители, педагогически съветници и други специалисти, работещи с деца и ученици, по теми, свързани с приобщаващото образование;

- Осигуряване на обучителни възможности за членовете на ЕПЛР в училищата и детските градини да прилагат нормативно предписаните методики на оценяване и дейности по оценка на индивидуалните потребности на детето и ученика (чл. 74, т. 1 от Наредба за приобщаващото образование);

- Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения;

- Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦПППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя“ за групи и класове с повече от три деца или ученици със СОП (чл. 147, ал. 4 - 6 от Наредба за приобщаващото образование).

4.2.2.3 Мярка 3: Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини по чл. 7 от Наредбата за приобщаващото образование.

- Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях;

- Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8, ал. 3, т. 1 от Наредбата за приобщаващо образование. Наблюдение и методическа подкрепа от страна на РЦПППО на ранното оценяване (нормативно основание – чл. 11 от Наредбата за приобщаващо образование);

- Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики. Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти - на училищно, общинско и областно ниво.

4.2.3 Оперативна цел 3: Организационно развитие на институциите в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно интегриране на целите, принципите, подходите и процедурите на новата нормативна уредба за приобщаващо образование.

4.2.3.1 Мярка 1: Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба.

- Детските градини и училищата включват в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и изготвят обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование (чл. 6 от Наредба за приобщаващото образование);

- Директорите на детските градини и училищата определят координиращ екип в институцията в началото на всяка учебна година. Ролята на координиращият екип е да организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие. (чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование);

4.2.3.2 Мярка 2: Създаване и укрепване на капацитета на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности по чл. 190 от ЗПУО към Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование.

4.2.3.3 Мярка 3: Укрепване на новите функции и взаимоотношения с останалите институции на преобразувания Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование съгласно § 21 от Преходните и Заключителни разпоредби на ЗПУО - информиране на образователните институции за случаите, които изискват контакти и взаимодействие с РЦПППО, предоставяне на модели на документация, ефективна обратна връзка от страна на РЦПППО, събиране от РЦПППО на нормативно определената информацията (чл. 147, ал. 2 от Наредба за приобщаващото образование).

4.2.3.4 Мярка 4: Специална образователна подкрепа съгласно § 13 от Преходните и Заключителни разпоредби на ЗПУО, осъществявана от Държавен Център за специална образователна подкрепа Русе:

- Организиране на обучението на деца и ученици със СОП в изнесени групи в ЦСОП по реда на чл. 195 на ЗПУО;

- Създаване на координиращ екип по чл. 183 на Наредба за приобщаващото образование;

- Осигуряване на педагогическа и психологическа подкрепа на децата и учениците със СОП за оптимално развитие на силните страни и способностите, коригиране и компенсирание на обучителните затруднения, постигане на очакваните резултати от обучението, стимулиране на цялостното им развитие за успешна социална и професионална реализация.

4.2.3.5 Мярка 5: Проучване на възможността, необходимостта и обхвата от разкриване на дейности за допълнителна подкрепа към съществуващи центрове в областта с които общината си взаимодейства. Проучване възможността за разкриване на общински Център за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) в община Борово.

4.2.3.6 Мярка 6: Възлагане от страна на община Борово на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици на ЦПЛР в друга община, ако в общината няма такъв. Нормативното основание - чл. 198, ал. 1 и чл. 283, ал. 6 от ЗПУО.

4.2.3.7 Мярка 7: Възлагане от страна на община Борово на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици на лицензирани доставчици на социални услуги за деца съгласно чл. 198, ал. 2 и 3 от ЗПУО. Дейностите, които могат да се възлагат по този ред са: превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици, ресурсно подпомагане на деца и ученици със СОП, педагогическа и психологическа подкрепа, програми за подкрепа и обучение на семействата.

4.2.4 Оперативна цел 4: Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

4.2.4.1 Мярка 1: Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

- Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини;

- Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания;

- Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със специални образователни потребности;

4.2.4.2 Мярка 2: Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и

учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност.

4.2.4.3 Мярка 3: Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, съобразно нормативните изисквания (чл. 106, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование);

- Създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП и периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали;

- Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно - интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина;

- Реализиране на проекти по Националните програми на МОН, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.

4.2.4.4 Мярка 4: Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с увреждане до съответната детска градина, училище или ЦСОП. Подкрепа и наблюдение на изпълнението на задълженията на общините за осигуряването на специализиран транспорт за децата с увреждания.

4.2.4.5 Мярка 5: Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити (чл. 109 от Наредба за приобщаващото образование).

4.2.5 Оперативна цел 5: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

4.2.5.1 Мярка 1: В изпълнение на чл. 7, ал. 4, т. 15 от Наредбата за приобщаващото образование, Регионалното управление на образованието след края на учебната година обобщава докладите от детските градини и училищата за състоянието на процеса на приобщаващото образование и предоставя информацията на областния управител.

4.2.5.2 Мярка 2: Поддържане на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детските градини.

4.2.5.3 Мярка 3: Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности. Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП – консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др. Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им (консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности).

4.2.5.4 Мярка 4: Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби:

- Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето;

- Създаване и поддържане на общински сайтове с подробна информация за институции, специалисти, форми (конкурси, пленери, олимпиади, школи, клубове и пр.), насочващи към развитие на дарби и таланти;

- Разяснителни и информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изявени дарби, специалисти в различните сфери на развитие и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изявени дарби;

- Популяризиране на дарители, кампании и юридически лица, подкрепящи даровити и талантиливи деца.

4.2.5.5 Мярка 5: Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие:

- Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция;

- Прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, утвърден със заповед № РД09-1871/18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката;

- Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи);

- Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП и/или МКБППМН за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се и рисково поведение на деца и ученици);

4.2.5.6 Мярка 6: Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище.

- Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото;

- Използване на пълния потенциал на наставничеството за работа с ученици, застрашени от отпадане от образователната система;

- Развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;

- Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане;

4.2.6 Оперативна цел 6: Сътрудничество с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

4.2.6.1 Мярка 1: Дейности, насочени към местната общественост, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности:

- Провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина, по който протича процеса на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца;

- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания;

- Промяна на нагласите в училищата и детските градини, в които да възприемат индивидуалните различия между децата като източник на богатство и разнообразие, а не като проблем.

4.2.6.2 Мярка 2: Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование (чл. 104 и 107, т. 2 от Наредба за приобщаващото образование).

- Организиране на кампании за информиране на семействата на деца с увреждания за правата, задължения и възможностите за ранно включване на децата в образователната система.

4.2.6.3 Мярка 3: Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампании, партньорски проекти.

4.2.6.4 Мярка 4: Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора със средно и висше образование от етническите малцинства за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.

5. КООРДИНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Община Борово отговаря за цялостното изпълнение на общинската стратегия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинския съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие. съгласуваният и приет годишен план се изпращат на областния управител до 15 май.

Изпълнението на Годишния общински план се координира и отчита по ред, определен от кмета на Община Борово и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Изпълнението на общинския план се отчита и на областно ниво – до 01 март на следващата година трябва в областна администрация Русе да се представи отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на областната стратегия започва три месеца преди да изтече срокът на стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова областна стратегия за следващия период.

6. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Борово (2017-2019) ще бъде публикувана на интернет страницата на Община Борово и на интернет страниците на училищата в Община Борово.

Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Борово (2017-2019) е приета на сесия на Общински съвет – гр. Борово с Решение №310 по Протокол № 23/27.09.2017 г.